

تحقیقات و نقش آن در توسعه و راهکارهای اجرایی نمودن یافته‌های تحقیقاتی

عباس صفرنژاد - حسین توکلی

مرکز تحقیقات منابع طبیعی و امور دام خراسان - مشهد

امروزه میزان سرمایه‌گذاری در امر تحقیقات یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی کشورها بحساب می‌آید. تحقیق در حقیقت کاوشی است که در آن کشف توانمندیها و ظرفیتهای جدید و زایه راهکارهای مناسب جهت استفاده بهینه از منابع موجود مد نظر است. در بخش کشاورزی نیز همچون سایر بخشها تحقیقات در زمینه‌های مختلف منابع طبیعی، دام، زراعت، باغبانی و آب و خاک و غیره انجام می‌گیرد. لکن بازدهی لازم را نداشته و نمی‌توان انتظار داشت که این سیستم بتواند متناسب با نیازهای موجود پاسخگو باشد. مواردی از قبیل محدودیت اعتبارات تحقیقاتی، فقدان بانکهای اطلاعاتی و یک سیستم اطلاع رسانی کارآمد، عدم شناخت کافی جامعه از نقش تحقیقات و اهمیت آن در بهره‌برداری بهینه از منابع، عدم تسلسل طرحهای تحقیقاتی با در نظر داشتن یک الگوی مناسب و کاربردی متناسب با شرایط موجود، اتکاء بیش از حد مؤسسات و مراکز تحقیقاتی به منابع دولتی در انجام تحقیقات، نبود یک برنامه مدون در نظام بهره‌برداری صحیح از نیروهای متخصص در چهارچوب یک برنامه جامع تحقیقاتی و بالاخره عدم وجود ارتباط صحیح و منطقی بین بخشهای آموزشی، ترویجی، اجرایی و تحقیقاتی از عوامل عمده پایین بودن میزان موفقیت و سودمندی سیستم تحقیقات در کشور می‌باشد.

در این خصوص با بکارگیری راهکارهایی جهت بهره‌گیری از امکانات، اعتبارات و توانمندیهای بخش اجراء جلب مشارکت بخش خصوصی در تحقیقات، رفع موانع گسترش علم و فناوری در کشور، فراهم کردن شرایط مطلوب برای آموزش و ترویج دست آوردهای تحقیقاتی، تعریف صحیح طرحهای تحقیقاتی و توجه بیشتر به کاربردی بودن طرحها، ایجاد انگیزه در محققین برای اجرای کمی و کیفی طرحهای تحقیقاتی می‌تواند به اهداف مورد انتظار از بخش تحقیق جامه عمل پوشد. در این مقاله سعی شده است تا ضمن ترسیم وضعیت موجود با ذکر مثالهایی از تجربیات تحقیقاتی راهکارهای عملی ارتباط بین بخش آموزش، ترویج و اجرا با تحقیقات و چگونگی کاربردی شدن تحقیقات ارائه گردد.